

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.dom@regeringskansliet.se

Yttrande över "Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål (SOU 2021:46)"

(Ju2021/02458)

Tingsrätten tillstyrker de föreslagna lagändringarna och införandet av ett permanent snabbförfarande i brottmål i hela landet. Tingsrätten, som deltar i försöksverksamheten, anser att snabbförfarandet har fungerat mycket väl och verkligen inneburit en snabbare lagföring av brott. Föreslagna åtgärder är åtgärder som torde höja rättssäkerheten och göra systemet än mer effektivt.

Tingsrätten vill lämna följande synpunkter på de delar av de föreslagna åtgärderna som direkt eller indirekt berör tingsrättsverksamheten.

Snabbförfarande i brottmål (kap. 3)

Det är bra att den preliminära tidpunkten för huvudförhandling föreslås vara kvar i snabbförfarandet, vilket gör det enklare för tingsrätten att planera utsättningen av mål till huvudförhandling. Tingsrätten ser även ett behov för den enskilde att den preliminära tiden för huvudförhandlingen kompletteras med information om att målet kan komma att avgöras utan huvudförhandling. Även om det innebär en begränsad flexibilitet för tingsrätten så framstår det som rimligt, ur ett rättssäkerhetsperspektiv, att det inte ska vara möjligt att tidigarelägga en huvudförhandling eller en svarsfrist om tillgänglighetsdelgivning ska användas. Däremot är det ett måste för

tingsrätten att ha möjlighet att senarelägga huvudförhandlingen i förhållande till den preliminära tidpunkten.

Domstolarna och åklagarna har stor erfarenhet av att bedöma när det är påkallat att inhämta en personutredning. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas om även denna arbetsuppgift ska läggas på och tynga de polisiära förundersökningsledarna. Antalet mål där det torde bli aktuellt framstår vidare som begränsat. Enligt tingsrätten bör uppgiften att inhämta personutredning även fortsättningsvis ligga på domstolarna och åklagarna.

Det är bra att det informationsmaterial om tillgänglighetsdelgivning som den misstänkte får under lagföringsprocessen ses över så att det inte finns några tveksamheter mot att tingsrätten kan komma att använda sig av både tillgänglighetsdelgivning och förenklad delgivning i ett och samma mål. Det är mycket positivt att tillgänglighetsdelgivning, s.k. omedelbar tillgänglighetsdelgivning även ska kunna användas för redan upprättade handlingar.

Även om snabbförfarandet styrs och organiseras på rätt sätt går det inte att komma ifrån att snabbförfarandet leder till betydligt fler brottmål i domstolarna och därmed en högre arbetsbelastning på framförallt domare och domstolshandläggare. Domstolarna bör därför tilldelas ökade ekonomiska resurser för att möta det ökade inflödet. Det finns annars en risk att handläggningstiden för andra mål och ärende kommer att öka.

Förenklad delgivning (kap. 4)

En förlängning av tidsfristen vid förenklad delgivning från tio veckor till ett år är bra. Det framgår emellertid att det finns en begränsning till en månad räknat från den tidpunkt då handläggningen av ett åtal inleddes för använda förenklad delgivning av stämning. Även om begränsningen tar sikte på när handläggningen av åtalet inleds och inte när målet inleds innebär det att förenklad delgivning inte kan användas för att delge ett skadeståndsyrkande som kommer in mer än en månad

efter åtal men inom ettårsfristen. Det innebär att andra delgivningssätt måste användas för att delge skadeståndsyrkandet, vilket i sin tur kan innebära att den förenklade delgivningen bryts. Det innebär också att målet inte kan avgöras i den tilltalades utevaro om denne inte har blivit delgiven skadeståndsyrkandet korrekt. Alternativet är att avskilja skadeståndet och avgöra det separat. Risker är därmed att handläggningen av målet drar ut på tiden.

Strafföreläggande (kap. 5)

Vad det gäller strafföreläggande är det bra att handläggningen ska göras snabbare. För tingsrättens del är det även positivt att åklagaren inte ska utfärda strafföreläggande om det riskerar att hindra rättsens möjligheter att delge den tilltalade med förenklad delgivning eller tillgänglighetsdelgivning.

Uppdelad handläggning av åtal och deldom mot samma tilltalad (kap. 6)

Frågan om ett nytt åtal ska handläggas separat eller tillsammans med ett redan pågående mål mot en åtalad/misstänkt är en fråga som ständigt är aktuell och alldeles särskilt när det är fråga om mål inom snabbförfarandet. Det finns därmed ett stort reformbehov på området och föreslagna åtgärder borde ge domstolarna större möjlighet att hitta lösningar som är till fördel för målets handläggning.

Lars-Olle Larsson

Lars Jeppsson

I detta ärende har lagmannen Lars-Olle Larsson beslutat. Chefsrådmannen Lars Jeppsson har varit föredragande och deltagit i handläggningen.